

WERELDWIJS

MAGAZINE VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

128

03 \ 2020

SPECIAL

FOREIGN INVESTMENT TROPHY 2020

AMBITIEUS **SENEGAL**

ADEMT BEDRIJVIGHEID EN OPTIMISME

EDITO

FANTASTISCH WAT BUITENLANDSE INVESTERINGEN IN VLAANDEREN KUNNEN TEWEEGBRENGEN!

Beste lezer,

Terwijl we normaal de spots richten op het exportverhaal van Vlaamse ondernemers, belicht deze Wereldwijs enkele buitenlandse bedrijven die fors in Vlaanderen hebben geïnvesteerd. Ook die richting van internationaal ondernemen stimuleren, behoort immers tot de missie van FIT. Want een buitenlandse investering brengt naast geld ook veel kennis, expertise, werkgelegenheid en andere kansen met zich mee. Allemaal elementen die broodnodig zijn voor onze Vlaamse economie en die bouwen aan onze welvaart.

Uiteraard beseft niet alleen Vlaanderen dat. Zodra een buitenlands bedrijf op zoek gaat naar een geschikte investeringslocatie, gooien ook andere landen en regio's alles in de strijd. Dat Vlaanderen dan als winnaar uit de bus komt, danken we aan vele troeven. Onze strategische locatie in het hart van de Europese koopkracht, onze universiteiten en kenniscentra, ons hoogopgeleid en meertalig talent, onze innovatieve en nuchtere mentaliteit, onze financiële stimuli en omkadering, onze havens ... Het is slechts een greep uit de voordelen.

Het spreekt voor zich dat we elke keuze voor Vlaanderen waarderen. Zo veel zelfs dat we er een jaarlijks event voor hebben opgericht: de Foreign Investment Trophy. Daar vierten we al acht jaar op rij de uitstekende investeringscijfers in Vlaanderen en zetten we enkele opmerkelijke buitenlandse investeringen voor het voetlicht. Verderop ontdekt u meer over de kersverse winnaars: Barry Callebaut, Nike, Inari en INEOS. Proficiat en bedankt!

Claire Tillekaerts
Gedelegeerd bestuurder
Flanders Investment & Trade

COLOFON

WERELDWIJS IS EEN UITGAVE VAN

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
T 02 504 87 11

www.flanderstrade.be
wereldwijs@fitagency.be

[www.linkedin.com/company/
flandersinvestmentandtrade](https://www.linkedin.com/company/flandersinvestmentandtrade)
twitter.com/FlandersTrade

03\2020 **128**

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Claire Tillekaerts
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel

REDACTIE

Flanders Investment & Trade,
bijgestaan door com&co,
bureau voor contentcreatie en -strategie.

FOTO'S

imagedesk.be, Getty Images en Shutterstock

LAY-OUT EN DRUK

Vanden Broele Productions

Overnemen of vermenigvuldigen van artikels
is uitsluitend toegestaan met vermelding van bron
(bron: Wereldwijs/Flanders Investment & Trade).

WERELDWIJS

wordt gratis verspreid onder bedrijven.

WENST U EEN EXEMPLAAR?

Stuur een mail naar wereldwijs@fitagency.be
met uw adresgegevens.

4

SPECIAL

FOREIGN INVESTMENT TROPHY 2020

20 DOSSIER

SENEGAL

Opkomende exportmarkt met een doel

18 BUITENLANDSE INVESTERINGEN

19 TELEX

26 LEEUW VAN DE EXPORT

27 EXPORTBEURS

28 MARKTINFO

30 EHBIO

Eerste Hulp bij Internationaal Ondernemen

32 ENTERPRISE EUROPE NETWORK

34 KALENDER

INHOUD

**EN DE FOREIGN INVESTMENT
OF THE YEAR TROPHY 2020
GAAT NAAR ...**

**BARRY
CALLEBAUT!**

WAT EEN ENTHOUSIASME IN DE ZAAL TOEN VLAAMS MINISTER-PRESIDENT JAN JAMBON DE WINNAAR VAN DE FOREIGN INVESTMENT OF THE YEAR BEKEND-MAAKTE! HET PUBLIEK HAD DUIDELIJK GESTEMD VOOR DE INVESTERING VAN SUPERLATIEVEN: DE GROOTSTE CHOCOLADEFABRIKANT WERELDWIJD BOUWT HET GROOTSTE CHOCOLADEDISTRIBUTIECENTRUM TER WERELD. HET OOST-VLAAMSE LOKEREN MAG DIT WINNENDE INVESTERINGSPROJECT HUISVESTEN. EEN WEEK VOOR DE PRIJSUITREIKING WAS DE EERSTE STEEN GELEGD, IN DE ZOMER VAN 2021 ZAL HET UP AND RUNNING ZIJN.

Twee dagen na de prijsuitreiking hebben we afspraak in de Chocolate Academy in Wieze – waar het ooit allemaal is begonnen. Daar spreekt onze gedelegeerd bestuurder, Claire Tillekaerts, met Masha Vis-Mertens, Vice President Operations and Supply Chain Organization EMEA bij Barry Callebaut Group. En ja, er was ook heerlijke chocolade bij.

GESTUWD DOOR PASSIE

Claire Tillekaerts: “Nogmaals van harte gefeliciteerd! Hoe luiden de reacties?”

Masha Vis-Mertens: “Die zijn hartverwarmend! De wedstrijd leefde volop bij iedereen. Akkoord, ons product spreekt tot de verbeelding, wat in ons voordeel zal hebben gespeeld. Maar daarnaast hebben zowel wij als onze partners WDP en Stad Lokeren al onze netwerken ingeschakeld en aangespoord om voor ons te stemmen. Dankzij onze erg gepassioneerde medewerkers, partners, klanten en fans is daar massaal gevolg aan gegeven. De avond zelf hadden de voorzitter van onze raad van bestuur en CEO al laten weten hoe tevreden ze zijn met deze mooie erkenning door Vlaanderen. Maar we merken dat de blijdschap door het hele bedrijf loopt. Je hebt het daarnet ook gemerkt bij Kim en Katrien aan de receptie, waar de trofee al trots staat te blinken.”

ONZE WERELDWIJDE
TOPREPUTATIE IN
VAKMANSCHAP IS
VERKLEefd MET
CALLEBAUT – EN
BIJGEVOLG MET
VLAANDEREN.

VOOR ALTIJD OOK EEN BEETJE VLAAMS

Claire Tillekaerts: “Callebaut is een wereldbekend merk en het blijft in vele hoofden nog altijd een merk ‘van hier’. Heeft dat ook een rol gespeeld, denk je?”

Masha Vis-Mertens: “Dat weet ik haast zeker. Octaaf Callebaut heeft ons bedrijf hier in Wieze in 1911 opgericht. Ook al fuseerden ze in 1996 met het Franse Cacao Barry en gaan ze sindsdien samen verder als de Barry Callebaut Group onder Zwitserse vlag. Callebaut blijft de ‘Finest Belgian Chocolate’. Die wereldwijde topreputatie in vakmanschap is verkleefd met

Callebaut – en bijgevolg met Vlaanderen. Bovendien is onze aanwezigheid in Vlaanderen nog altijd heel groot met meer dan 1.500 werknemers en 4 sites.”

BINNEN DE DRIEHOEK

Claire Tillekaerts: “Niet alleen de roots van het bedrijf liggen in Vlaanderen, ze zijn er ook diepgeworteld. Hebben Vlaamse investeringslocaties automatisch een streepje voor?”

Masha Vis-Mertens: “Dat we gekozen hebben voor Lokeren om ons nieuwe Global Distribution Center te vestigen, bouwt uiteraard voort op onze decennialange aanwezigheid in Vlaanderen. Lokeren is dicht bij Wieze, waar de grootste fabriek van de Barry Callebaut Group én het hoofdkwartier van Barry Callebaut Group EMEA zijn gevestigd. Maar ook onze productievervestiging in Halle bevindt zich in de nabijheid. Het nieuwe pand ligt pal aan de E17, wat zorgt voor een goede ontsluiting met onze klanten en ons netwerk binnen Europa. Bovendien is de nabijheid van de Haven van Antwerpen een enorme troef. Van daaruit kunnen we de wereld bedienen. Zo hebben we met Lokeren de perfecte locatie. Tenminste, als Vlaanderen blijft investeren in mobiliteit en infrastructuur. Daar moet de regio ambitieus in zijn om bedrijven aan te trekken, dus hierbij een warme oproep daartoe.”

LOKALE BANDEN

Claire Tillekaerts: “Barry Callebaut en FIT hebben nog niet samengewerkt, maar aan de grote delegatie op het podium te zien, hebben jullie wel voldoende steun gevonden?”

Masha Vis-Mertens: “Klopt. Ook onze partners WDP, de vastgoedspecialist die het nieuwe pand zal bouwen, en de Stad Lokeren namen mee de prijs in ontvangst. Belangrijk, want ze verdienen deze trofee tenslotte ook. Zo heeft de Stad Lokeren van bij het begin enthousiast en pragmatisch met ons meegedacht over de beste aanpak, zodat het ook voor de bewoners een win-winsituatie wordt. Want de omvang van dit project

is gigantisch: 60.000 m², of 12 voetbalvelden samen. Dat zal sowieso veel beweging met zich meebrengen, maar het scheidt tegelijk vele mogelijkheden. Voor lokale werkgelegenheid, bijvoorbeeld. Dat we trouwens nog niet met FIT samenwerken, zal veranderen. Op het event hebben we immers met enkele FIT-vertegenwoordigers uit het buitenlandse netwerk gesproken en daar zit zeker nog muziek in.”

LIEVER VERGEVING DAN GOEDKEURING

Claire Tillekaerts: “De Barry Callebaut Group telt wereldwijd zo’n 12.000 medewerkers en 62 productievestigingen. Is de bedrijfscultuur overal dezelfde en hoe bewaak je dat?”

Masha Vis-Mertens: “We hechten ontzettend veel belang aan onze bedrijfswaarden: ondernemerschap, klantfocus, passie, integriteit en teamwork. Die leven erg uitgesproken op onze werkvloer, waar ook ter wereld. Het begint al bij de werving en selectie. Nadien blijven we dat doortrekken in onze brede interne communicatie. Daardoor krijgen deze waarden intern een hoge herkenbaarheid, en dat sijpelt onvermijdelijk ook extern door.

Want de buitenwereld merkt evenzeer dat we een bedrijf zijn met innovatie in het bloed, bemand door bevoegen talent dat voluit gaat voor onze klanten. Zij hebben een centrale plaats in al onze activiteiten. We leven immers van de spreekwoordelijke bakker om de hoek tot de grote chocolademerken van deze wereld en alle varianten daartussen. Iedereen krijgt een belangrijke plek, hetzelfde respect en de best mogelijke service.”

Claire Tillekaerts: “Deze bedrijfswaarden ontsproten ook deels in Vlaanderen en jullie maken een product waar zowat iedereen dol op is. Maakt dat het makkelijker om hier talent te vinden?”

Masha Vis-Mertens: “Onze waarden zitten zeker in het DNA van Vlaamse medewerkers. Als groep durven we nogal eens risico’s nemen en zetten soms gewaagde stappen. Die zijn weliswaar grondig overdacht en elke euro moet optimaal worden besteed, steevast met de klant voor ogen. Misschien komt dat

omdat we zo’n grote internationale speler zijn? Want internationalisering geeft lef. Meer zelfs, vraagt daar uitdrukkelijk om. Hoezeer de Vlaamse medewerkers ook matchen met onze bedrijfscultuur en we in Vlaanderen een bekende naam zijn, toch kampen we net zoals elke werkgever met de war for talent. Het duurt jaren om expertise op te bouwen. Voortdurend moeten we zorgen dat we de beste mensen op de juiste plek zetten – op alle niveaus – en dat talent ook weten te behouden. Dus ook voor ons is het evengoed een uitdaging om de beste vakmensen te vinden.”

MET EEN HOGER DOEL VOOR OGEN

Claire Tillekaerts: “Het nieuwe distributiecentrum in Lokeren wordt 100% energieneutraal. Hoe belangrijk is duurzaam ondernemen voor jullie?”

Masha Vis-Mertens: “Uitermate belangrijk, daarvoor steken we graag onze nek uit. Die plicht hebben we als grootste chocoladefabrikant ter wereld. Het is onze ambitie om tegen 2025 onder meer 500.000 lokale cacaoboeren uit de armoede te halen en een CO₂-neutrale voetafdruk te hebben. Gezien onze realisaties op dat vlak zullen we die ambitie waarmaken. Daarnaast is onze grootste

aandeelhouder de Jacobs Foundation, genoemd naar Klaus Johann Jacobs, oprichter van de Barry Callebaut Group. Het fonds heeft als missie: de educatie van jongeren in minder bevoorrechte situaties bevorderen. Dat daar onze winst naartoe gaat, maakt ons trots.

Die wens om kennis te delen en te inspireren komt terug in onze Chocolate Academy™ Centers. Hier in Wieze staat het vlaggenschip, maar daarnaast zijn er nog 23 verspreid over de wereld. Klanten, chefs, confiseurs en geïnteresseerden komen voor masterclasses en proef- en inspiratiesessies, maar we ontvangen ook geregeld scholen. We borduren hiermee voort op het Callebaut College, in 1988 de eerste chocoladeschool ter wereld. Je merkt het, we zijn hier geboren en getogen, gepokt en gemazeld, en dat blijft wel nog even zo.”

DE BESLISSING
VOOR LOKEREN
BOUWT UITERAARD
VOORT OP ONZE
DECENNIALANGE
AANWEZIGHEID IN
VLAANDEREN.

WANT INTERNATIONALISERING
GEEFT LEF. MEER ZELFS, VRAAGT
DAAR UITDRUKKELIJK OM.

ID

Barry Callebaut Group

Hoofdkantoor in: Zürich (Zwitserland)

Productievestigingen: 62 wereldwijd,
in 140 landen

Medewerkers: 12.000, waarvan 1.500 in Vlaanderen

Jaaromzet 2019: 6,5 miljard euro

Investering ter waarde van: 100 miljoen euro

In Vlaanderen sinds: 1911

FOREIGN INVESTMENT TROPHY 2020

NIKE

BEKROOND MET LIFETIME ACHIEVEMENT TROPHY 2020

**SPORTGIGANT NIKE BLIKT TERUG
OP 26 SUCCESVOLLE JAREN IN VLAANDEREN**

TOEN BEGIN JAREN 90 DE GRENZEN IN EUROPA OPENDEN, GREEP NIKE DE KANS OM ZIJN EUROPESE GROEIAMBITIES TE VERSNELLEN. DEZE STRATEGISCHE ZET BETEKENDE METEEN NIKE'S EERSTE KENNISMAKING MET VLAANDEREN. IN 1994 VESTIGDE DE AMERIKAANSE SPORTARTIKELEN-FABRIKANT EEN LOGISTIEKE POOT IN LAAKDAL. 26 JAAR LATER IS HET DISTRIBUTIECENTRUM UITGEGROEID TOT NIKE'S LOGISTIEKE CAMPUS VAN EUROPA (NIKE ELC) MET 5 VESTIGINGEN VERSPREID OVER 3 LOCATIES: LAAKDAL, MEERHOUT EN HAM. FIT BEKROONT DIE JARENLANGE INZET EN ENGAGEMENT MET DE LIFETIME ACHIEVEMENT TROPHY. DAARMEE TREEDT NIKE IN DE VOETSPOREN VAN INTERNATIONALE KLEPPERS ZOALS DAIKIN, PFIZER, VOLVO CARS, EXXONMOBIL EN JOHNSON & JOHNSON.

Kurt Van Donink. General Manager van Nike ELC met ruim 24 jaar ervaring bij de sportartikelengigant, ontving deze prestigieuze trofee van Vlaams minister-president Jan Jambon op de Foreign Investment Trophy. **Claire Tillekaerts,** gedelegeerd bestuurder van FIT, overloopt samen met Kurt Van Donink 26 jaar Nike in Vlaanderen.

ERKENNING VOOR JARENLANGE EN NAUWE RELATIE

Claire Tillekaerts: "Nogmaals van harte gefeliciteerd! Hoe waren de reacties?"

Kurt Van Donink: "Die waren erg positief, zowel bij onze medewerkers in Vlaanderen als op het Amerikaanse hoofdkantoor. Net zoals in 2014 toen we de Foreign Investment of the Year Trophy van FIT wonnen, ervaart iedereen dit als een bijzonder mooie erkenning. De jarenlange investeringen van Nike in Vlaanderen hebben hun vruchten meer dan afgeworpen, voor beide partijen. Dat we dit jaar de Lifetime Achievement Trophy mee naar huis mogen nemen, symboliseert de sterke en decennialange band tussen Nike en Vlaanderen. Een geweldige boost om de volgende 26 jaar een minstens even glansrijk parcours af te leggen!"

ID

Nike in Vlaanderen

In Vlaanderen sinds: 1994

Aantal sites: 5

Aantal locaties: 3 (Laakdal, Meerhout, Ham)

Aantal medewerkers: > 4.000

Want intussen zijn we helemaal verankerd in de regio. Onze Europese Logistieke Campus in Ham is zelfs zo tekenend voor Limburg geworden dat de site een eigen straatnaam heeft gekregen: de Nikelaan, een weg parallel aan de E313. Omgekeerd is alleen het Amerikaanse distributiecentrum in Memphis groter. Wat duidelijk het belang van Vlaanderen voor Nike illustreert."

NIKE EN VLAANDEREN: ÉÉN GROEIEND TEAM

Claire Tillekaerts: "Nike is intussen al meer dan 26 jaar een gevestigde waarde in Vlaanderen. Welke mijlpalen zijn je het meeste bijgebleven?"

Kurt Van Donink: "Ons groeiverhaal in Vlaanderen is eigenlijk een continue aaneenschakeling van ijkmomenten. Uiteraard was het onze eerste investering in Laakdal in 1994 die de toekomst van Nike in Vlaanderen heeft bepaald. Om de troeven van de regio in de kijker te zetten, had FIT destijds een hele roadshow op touw gezet in de VS. De toenmalige minister-president Luc Van den Brande heeft Nike mee over de streep getrokken om voor Vlaanderen te kiezen. Locatie was toen het doorslaggevende criterium en het blijft nog altijd een uitstekende keuze voor ons als logistieke speler. De lokale erkenning en steun maken het plaatje compleet. Want de samenwerking met de lokale overheden verloopt op wieltjes. Dat we hier al zo lang zijn, mogen ook zij mee op hun conto schrijven.

Toen ik in 1996 de rangen van het ELC vervoegde, telden we amper 150 medewerkers. Met een team van meer dan 4.000 werknemers zijn we vandaag uitgegroeid tot een van de grootste Amerikaanse werkgevers in de regio.

Nog een hoogtepunt was ongetwijfeld het investeringsproject in 2016. Toen breidden we uit met een distributiecentrum in Ham, aan de grens met Laakdal. Deze uitbreiding zorgt ervoor dat we – naast onze klassieke bulk orders – ook de fijnmazige e-commercebestellingen efficiënter verwerken. Aanvankelijk leverden we vooral grote loten aan een beperkt aantal klanten.

Vandaag liggen de kaarten anders. Komt een order binnen vóór 12 uur, dan shippen we nog diezelfde dag.

Vorig jaar openden we nog een distributiecentrum in Vlaanderen: in Ham. Het is 45.000 m² groot en een spiegelbeeld van ons eerste gebouw, waar schoenen worden gestockeerd en verzonden. Dit nieuwe distributiecentrum dient specifiek voor sportkledij.”

OOK VERBONDEN DOOR MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

Claire Tillekaerts: “Door de jaren heen is Nike zich lokaal beginnen engageren in de Limburgse regio. Over welke initiatieven gaat het zoal?”

Kurt Van Donink: “We nemen inderdaad een actieve rol op in de lokale gemeenschap. Dat varieert van lokale scholen die op het ELC-terrein komen sporten tot het helpen van deelnemers aan een revalidatie- en reïntegratieprogramma door hen te tonen wat sport voor hen kan betekenen. We werken ook samen met KU Leuven en Thomas More Hogeschool en laten studenten zien wat de logistieke sector hen carrièregewijs te bieden heeft.”

MOVE TO ZERO

Claire Tillekaerts: “Al bij de eerste logistieke vestiging in Laakdal was duurzaam ondernemen een stokpaardje van Nike. Was dat opnieuw het geval bij jullie recentste investering in Ham?”

Kurt Van Donink: “Duurzaamheid en innovatie zijn voor ons cruciale aspecten die hand in hand gaan. Zo maken we gebruik van 100% groene stroom. Onze recentste uitbreiding van het ELC-complex gebruikt zelfs uitsluitend hernieuwbare energie, afkomstig van vijf lokale bronnen: wind, zon, geothermisch, hydro-elektrisch en biomassa. We hanteren de stelregel ‘reduce, reuse, recycle’ in ons afvalbeheer, en we moedigen carpoolen en fietsen naar het werk actief aan. Bovendien verloopt 99% van de aanvoer via binnenvaart. Daarmee wordt het wegennet gespaard van zo’n 14.000 vrachtwagenritten per jaar en daalt de CO₂-uitstoot met 30%.

Dat we duurzaamheid zo’n hoofdrol laten spelen, werd in 2018 bekroond met een LEED Gold Award, een prijs die wordt uitgereikt door de US Green Building Council – de Amerikaanse raad voor duurzame gebouwen.

De zoektocht naar innovatieve multimodale opties om onze klanten te belevaren, stopt nooit. Ons geavanceerde distributiecentrum in Laakdal was een knap staaltje van wat onze R&D al heeft ontwikkeld op dat vlak. We hebben daar echt een innovatieve manier van logistiek neergezet. Dat is in het nieuwe distributiecentrum in Ham niet anders.”

26 JAAR GELEDEN WAS LOCATIE DE DOORSLAGGEVENDE FACTOR OM VOOR VLAANDEREN TE KIEZEN. VANDAAG BLIJFT HET NOG ALTIJD EEN UITSTEKENDE KEUZE VOOR ONS ALS LOGISTIEKE SPELER. DE LOKALE ERKENNING EN STEUN MAKEN HET PLAATJE COMPLEET.

ENKEL HET DISTRIBUTIECENTRUM IN MEMPHIS IS GROTER DAN DE CAMPUS BIJ ONS. DAT ILLUSTREREET TREFFEND HET BELANG VAN VLAANDEREN VOOR NIKE.

DAT WE DIT JAAR DE LIFETIME ACHIEVEMENT TROPHY MEE NAAR HUIS MOGEN NEMEN, SYMBOLISEERT DE STERKE EN DECENNIALANGE BAND TUSSEN NIKE EN VLAANDEREN.

INEOS

ONTVANGT DE EXCEPTIONAL INVESTMENT TROPHY

IN AMPER TWEE DECENNIA GROEIDE INEOS UIT TOT EEN VAN DE GROOTSTE CHEMIE-BEDRIJVEN TER WERELD. EEN GROEI-VERHAAL DAT NOG LANG NIET UIT IS. VORIG JAAR KONDIGDE DE MULTINATIONAL EEN MEGAPROJECT AAN IN DE HAVEN VAN ANTWERPEN: GOED VOOR EEN IN-VESTERING VAN RUIM 3 MILJARD EURO, DE GROOTSTE IN DE EUROPESE CHEMIESECTOR VAN DE VOORBIJE 20 JAAR. OM DIE UIT-ZONDERLIJKE PRESTATIE VOOR HET VOET-LICHT TE PLAATSSEN, KREEG INEOS EEN SPECIALE TROFEE VAN FIT: DE EXCEPTIONAL INVESTMENT TROPHY.

Vlaams minister-president Jan Jambon overhandigde de trofee – die speciaal hiervoor in het leven werd geroepen – aan John McNally, CEO van INEOS Project ONE. “Als je meer dan 3 miljard euro investeert, dan weet je dat je aan iets groots bouwt”, benadrukt John McNally. “En als je zoiets gigantisch realiseert, moet je thuiskomen. Ergens waar je het zakenleven, de politiek en de wetgeving door en door kent. Antwerpen was dan ook de logische keuze voor deze investering.”

THUISKOMEN

Dat INEOS het groot ziet in Antwerpen, is zacht uitgedrukt. “Dit is waar het internationale verhaal van INEOS allemaal begon”, voegt John McNally toe. “Toen we hier 22 jaar geleden voor het eerst investeerden, waren het de strategische locatie en de infrastructuur die ons over de streep trokken. De Antwerpse haven heeft de op een na grootste chemiecluster ter wereld, biedt toegang tot de zee en beschikt over een enorm, pan-Europees pijpleidingennetwerk. Kortom, een ideale uitvalbasis voor ons bedrijf. En dat blijft het tot op vandaag.”

MEGA-INSTALLATIES IN DE MAAK

Om de Antwerpse site uit te breiden, bouwt INEOS er twee grote installaties: een PDH-unit en een ethaankraker, die respectievelijk tegen 2024 en 2025 operationeel moeten zijn. Deze installaties zullen propyleen en ethyleen produceren: twee essentiële bouwstenen voor chemische stoffen en polymeren die in een brede waaier aan vitale toepassingen worden gebruikt. Denk aan windturbines, zonnepanelen en gezondheidsproducten zoals medicijnen, steriele verpakkingen, bloedzakken en MRI-scanners. Maar ook waterzuiveringsinstallaties, isolatie- en bouwmaterialen, verschillende soorten textiel en sterke maar lichte voertuigonderdelen behoren tot de mogelijkheden.

BETEKENISVOLLE IMPACT

“Dat we onze uitbreiding in Antwerpen de naam ‘Project ONE’ hebben gegeven, is geen toeval”, legt John McNally uit. “Het project is een echte gamechanger. Niet alleen voor INEOS, maar ook voor de competitiviteit van de hele sector. Daarnaast tekenen we in Antwerpen voor betekenisvolle impact. Zo bouwen we met Project ONE ook aan het meest energie-efficiënte olefinencomplex van Europa: goed voor een halvering van de CO₂-uitstoot in vergelijking met soortgelijke installaties elders op het continent. Bovendien zullen we er gecoproduceerde waterstof als koolstofvrije brandstof hanteleren, ter vervanging van aardgas.”

EXTRA MOTIVATIE

“Dat we de Exceptional Investment Trophy in ontvangst mogen nemen, is niet alleen een erkenning van al deze inspanningen”, besluit John McNally. “Het werkt ook enorm motiverend voor ons hele team om van Project ONE een succes te maken. We hebben nog heel wat werk voor de boeg en daarvoor rekenen we op veel talent. Tijdens de bouw van de nieuwe installaties zullen liefst 3.000 mensen in de weer zijn. En zodra de site operationeel is, creëren we 450 directe jobs en tot wel 5 keer zoveel indirecte jobs in en rond Antwerpen. Deze trofee is een mooie en motiverende erkenning van hun werk.”

ID

INEOS wereldwijd

Hoofdkantoor in: Londen (VK)

Sites: 183, in 26 landen

Jaaromzet: 60 miljard dollar

Werknemers: 22.000, waarvan 2.500 in België

INEOS Project ONE

Locatie: Antwerpen

Investering: 3 miljard euro

Aantal jobs: 450 permanente, 3.000 tijdens de werken

ELK JAAR BEKROONT FIT OOK EEN BUITENLANDSE NIEUWKOMER IN VLAANDEREN OP DE FOREIGN INVESTMENT TROPHY. HET AMERIKAANSE INARI, DAT EEN R&D-AFDELING OPENDE IN DE GENTSE BIOTECHVALLEI, NEEMT DIT JAAR DEZE TROFEE NAAR HUIS. DAARMEE ONDERSTREEPT HET ZIJN AMBITIE OM EEN WARE AGRICULTURELE REVOLUTIE TE ONTKETENEN DOOR GEWASSEN BETER BESTAND TE MAKEN TEGEN KLIMAATVERANDERINGEN.

Inari zag in 2016 het levenslicht als spin-off van Flagship Pioneering, een platform voor innovatie in lifesciences. De R&D-afdeling van Inari bevindt zich in BioScape, een incubator voor lifesciences in Gent. Het is de eerste tak van het bedrijf buiten de VS. Momenteel stelt Inari 14 onderzoekers tewerk in Vlaanderen, maar verwacht tot zo'n 40 werknemers te groeien in de komende jaren.

PARTNERSHIPS MET ZWAARGEWICHTEN

"Gent is een leidinggevende regio in biotech", verklaart Ponsi Trivisvavet, CEO van Inari. "Door een beroep te doen op de waardevolle lokale onderzoeksgemeenschap zetten we onze doelstellingen kracht bij om de landbouw te revolutionariseren." En dat het Inari menens is, wordt al snel duidelijk uit zijn partnership in Vlaanderen. De biotechspeler werkt samen met de gerenommeerde onderzoeksinstituten VIB en ILVO. "Deze samenwerkingen geven ons toegang tot de hoog aangeschreven Vlaamse expertise in genomica en de biologie van planten. We delen dus graag deze trofee ook met hen. Daarnaast vinden we in Gent ultramoderne faciliteiten voor serres en fenotypering."

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE IN LANDBOUW

De R&D-tak in Gent focust zich voornamelijk op het verbeteren van de water- en stikstofefficiëntie van gewassen. Zo wil Inari een antwoord bieden op de klimaatverandering en een te grote afhankelijkheid van meststoffen. "Technologische innovatie is essentieel om de effecten van de klimaatverandering in landbouw aan te pakken. Als we genoeg voedsel willen blijven produceren, hebben we gewassen nodig die bestand zijn tegen droogte, warmte en zoutrijke bodems", licht Ponsi Trivisvavet toe.

NATUURLIJKE GENETISCHE DIVERSITEIT

"Dankzij onze unieke technologie kunnen we het potentieel van de natuurlijke genetische diversiteit van zaden benutten", vertelt Ponsi Trivisvavet. "Onze innovatie richt zich niet alleen op de noden van landbouwers, maar ook op de impact van landbouw op het klimaat." Het ultieme doel van Inari is om 'gepersonaliseerde zaden' te ontwikkelen die rechtstreeks verkocht worden aan zaadbedrijven en landbouwers."

WARM WELKOM

"Niet alleen het unieke Gentse ecosysteem in plant biotech – onovertroffen in Europa – heeft ons over de streep getrokken. Ook konden we hier ontzettend getalenteerde medewerkers aantrekken. Bovendien is de steun van de overheid en haar agentschappen zoals FIT en VLAIO ongelofelijk. We kregen hier een bijzonder warm welkom, echt fijn. Als je als Amerikaans bedrijf een locatie in Europa zoekt, is Vlaanderen de beste keuze! Net zoals Nike zijn we hier om te blijven", voegt Chief Scientific Officer Catherine Feuillet enthousiast toe.

ID

Inari wereldwijd

Hoofdkantoor in: Cambridge (VS)

Moederbedrijf: Flagship Pioneering

Aantal medewerkers: 144

Inari in Vlaanderen

Locatie: Gent

Aantal medewerkers: 14

INARI

WINT DE NEWCOMER OF THE YEAR TROPHY 2020

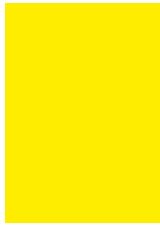
IN BEELD

DE FOREIGN INVESTMENT TROPHY 2020

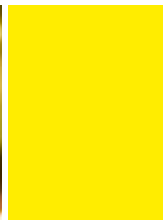
OP DINSDAGAVOND 11 FEBRUARI GONSDE HET NOG MEER DAN ANDERS VAN DE BEDRIJVGHEID BIJ DELOITTE BELGIUM, BUUR VAN BRUSSELS AIRPORT. ZO'N 200 GENODIGDEN KREGEN VAN VLAAMS MINISTER-PRESIDENT JAN JAMBON EN CLAIRE TILLEKAERTS, ONZE GEDELEGEERD BESTUURDER, EEN BETER INZICHT IN DE BUITENLANDSE INVESTERINGSCHIFFERS IN VLAANDEREN. HANDIG, WANT HET PUBLIEK MOEST DIE AVOND STEMMEN VOOR DE BUITENLANDSE INVESTERING VAN HET JAAR. BARRY CALLEBAUT HAALDE HET VAN DAF TRUCKS, HEYARU ENGINEERING, HOLOGIC EN INTERNATIONAL CAR OPERATORS, STUK VOOR STUK GEDUCHTE CONCURRENTEN. OOK OUDE GETROUWE NIKE, NIEUWKOMER INARI EN BUITENGEWOON INEOS VIELEN IN DE PRIJZEN. KIJK GERUST MEE!

TOP-INVESTEERDERS

1		VS 45 projecten (17,44%)	6		ZWITSERLAND 13 projecten (5,04%)
2		NEDERLAND 40 projecten (15,50%)	7		CHINA 10 projecten (3,88%)
3		VK 28 projecten (10,85%)			DENEMARKEN 10 projecten (3,88%)
4		FRANKRIJK 23 projecten (8,91%)	9		JAPAN 8 projecten (3,10%)
5		DUITSLAND 22 projecten (8,53%)	10		ISRAEL 7 projecten (2,71%)

€ 5,20 miljard
investeringsbedrag

€ 4,24 miljard in 2018
€ 2,08 miljard in 2017

258
nieuwe projecten

234 in 2018
215 in 2017

5.384
nieuwe jobs

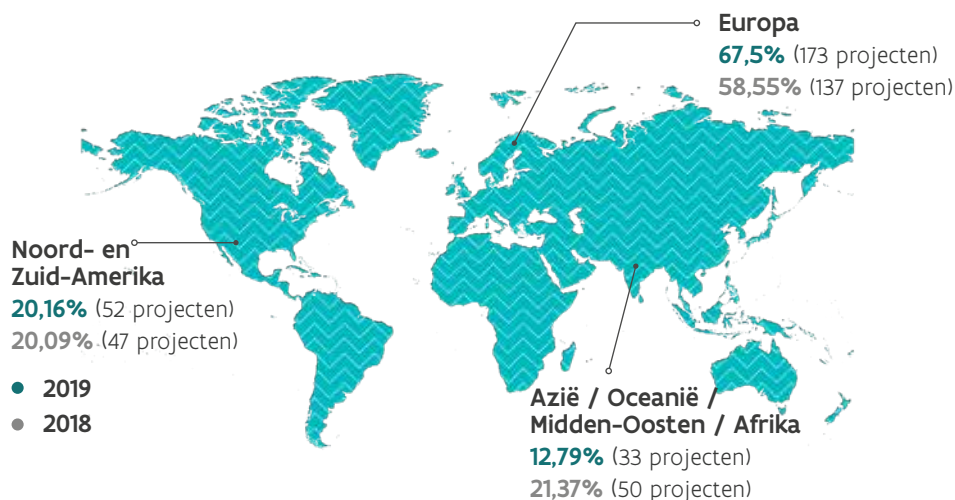
5.339 in 2018
5.377 in 2017

BUITENLANDSE INVESTERINGEN IN VLAANDEREN IN 2019

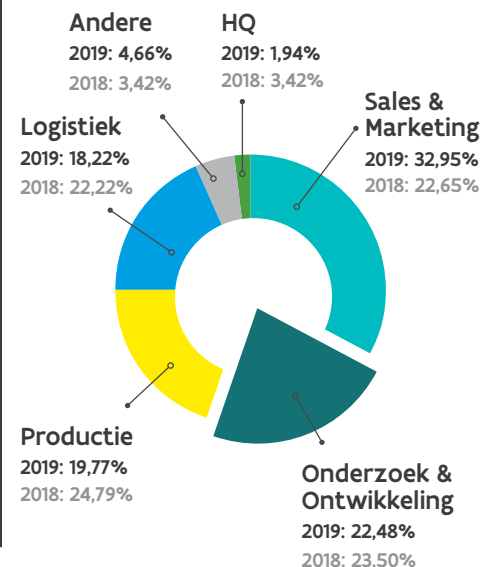
VLAANDEREN

©Flanders Investment & Trade
www.investinlanders.com

HERKOMST INVESTERINGEN

TYPE ACTIVITEITEN

Fietskaderproducent **REIN4CED** uit Herent zal voor de Accell Group plooibare carbon frames met staalvezels maken. Deze spin-off van de KU Leuven ontwikkelde het eerste onbreekbare carbon voor fietsen. De hoogwaardige fietsframes komen terecht in de fietsen van de Nederlandse wereldleider met merknamen als Sparta en Batavus. Door de groeiende onlineverkoop stijgt de vraag naar een snellere levering en deze deal maakt dat nu mogelijk.

////STOP////

De Mechelse **AGILITAS GROUP**, de voormalige t-groep, heeft een nieuwe aandeelhouder: het Franse Proman. Beide hr-spelers vormen nu samen de op vijf na grootste Europese speler in hr en uitzendarbeid. Door dit partnership zullen de twee bedrijven hun internationale activiteiten nog sneller kunnen uitbreiden.

////STOP////

Het Mechelse biotechbedrijf **BIOCARTIS** ondertekende een overeenkomst met het Brits-Zweedse biofarmaceutische bedrijf AstraZeneca om hun samenwerking uit te breiden. Daardoor kunnen ze samen de op Idylla™ gebaseerde moleculaire testen ter ondersteuning van de farmaceutische producten van AstraZeneca ontwikkelen en commercialiseren. Beide partijen werkten al samen voor onderzoek naar het gebruik van Idylla™ bij biomarkertesten voor longkankerpatiënten. Deze studie wordt nu verder uitgebreid. Daarnaast zullen Biocartis en AstraZeneca ook samen nieuwe projecten opstarten binnen het kader van deze overeenkomst.

////STOP////

Op zijn tweejaarlijkse Award Ceremony lauwert het Japanse Fancu grote klanten die wereldwijd uitblinken in innovatie. Het Heistse **ROBOJOB**, expert in automatisering en robotisering van CNC-machines, won daar de Grand Award. Met deze award toont de wereldmarktleider in robotica zijn hoogst mogelijke erkenning.

////STOP////

Het gaat hard voor de Pittemse projectontwikkelaar **POC PARTNERS**. Zo werd het bedrijf de op één na beste Belgische onderneming in Polen van 2019, een onderscheiding van de Poolse ambassade en van Bepolux (Kamer van Koophandel België-Polen-Luxemburg). Daarbovenop bekroonde de Poolse ambassadeur POC Partners met de Polish Economic Eagle. POC Partners ontwikkelt aan de Baltische kust in het Poolse Darlowo een vijfsterrenproject, een vakantieresidentie met in totaal 1.369 appartementen.

////STOP////

CIRANOVA, ook bekend als Debal Coatings, is een vaste waarde in Roeselare. Zijn producten geven houtsoorten een eigen kleur en look of een bijzondere coatingbescherming, en dat in zo'n 40 landen ter wereld. Nu heeft het bedrijf een wereldprimeur te pakken met zijn nieuwe vloerbehandelingsproduct, zo kondigden ze aan op Domotex in Hannover. Het nieuwe product neutraliseert eerst het roze of rode aspect van vele houtsoorten, zodat ze nadien decoratief kunnen worden afgewerkt. Vooral de groene component maakt het uniek. Voor deze innovatie sloot Ciranova een licentieakkoord met Nederlandse chemiereus DSM om de bij hen ontwikkelde technologie te mogen vermarkten.

////STOP////

94

94 op 100. Deze topscore behaalde de Oliva Serie V Lancero van de West-Vlaamse sigarenproducent **J. CORTÈS** in de strijd om de titel van beste Lancerosigaar ter wereld. Een mooie eer, want deze sigaar is een van de moeilijkste om te maken. Ze is namelijk lang en dun, waardoor de makers halve bladeren moeten gebruiken. Dat bemoeilijkt het creëren van de juiste melange en het behouden van een goede trekkracht. De evaluatie kwam niet van de minste: het wereldbepaalde Amerikaanse sigarenmagazine Cigar Aficionado, dat sigaren van over de hele wereld beoordeelt, gaf deze topscore.

DOSSIER

SENE

WEINIG AFRIKAANSE LANDEN SPREKEN ZO STERK TOT DE VERBEELDING ALS SENEGAL. HET IS WEST-AFRIKA TEN TOP MET STEPPEVLAKTES, IDYLLISCHE DORPJES EN FAUNA EN FLORA DIE ELKE BEZOEKER TOT BEWONDERENDE STILTE DWINGEN. MAAR HET LAND IS ER OOK EEN VAN ECONOMISCHE GROEI. MET GERICHTE INVESTERINGEN EN INTERNATIONALE PARTNERSCHAPPEN PROFILEERT SENEGAL ZICH DE LAATSTE JAREN ALS DE LOGISTIEKE DRAAISCHIJF EN TRANSPORTHUB IN DE WEST-AFRIKAANSE SUBREGIO. **IVAN KORSAK**, ONZE VERTEGENWOORDIGER IN HOOFDSTAD DAKAR, LICHT EEN TIPJE VAN DE SLUIER.

LANDBOUW EN VISSERIJ ZIJN KWETSBARE SECTOREN DOOR OVERBEVISSING EN FLUCTUERENDE INTERNATIONALE VOEDSELPRIJZEN.

OPKOMENDE EXPORT-MARKT MET EEN DOEL

GAL

Volgens de Global Economic Prospect van de Wereldbank behoort Senegal tot de snelst groeiende economieën ter wereld. In 2014 lanceerde de Senegalese overheid een ambitieus groeiplan: le Plan Sénégal Emergent (PSE) om zijn sociale en economische welvaart te doen groeien. Daarvoor zette de overheid in op grootschalige hervormingen in logistiek, energie, spoor- en weginfrastructuur en ICT. "Tegen 2035 wil Senegal een economische voortrekker zijn in de regio. Het land ademt bedrijvigheid en optimisme. En dat brengt kansen met zich mee voor Vlaamse ondernemers", aldus Ivan Korsak.

EEN BESCHEIDEN GROEIER

Senegal kent de laatste jaren een forse economische groei van 6 à 7%. Waaraan dankt het land die opmars?

Ivan Korsak: "Senegal is een democratische uitzondering in een continent dat regelmatig te maken krijgt met politieke instabiliteit. Waar buurlanden in woelige wateren zwemmen, heeft Senegal sinds zijn onafhankelijkheid van 1960 een vreedzame koers gevaren. Die politieke stabiliteit maakt van Senegal een aantrekkelijke investeringsbestemming voor buitenlandse bedrijven. Bovendien investeerde de overheid sinds 2014 fors in haar haveninfrastructuur, wegennet – auto en spoor – nieuwe luchthaven en ICT. Het land heeft zich met de haven van Dakar uitgebouwd tot de logistieke hub en bevoorradingsmarkt van West-Afrika. Bovendien sluit Senegal op sociaal-cultureel vlak nauw aan bij Europa en in het bijzonder bij Frankrijk, door zijn koloniale verleden. Daardoor kan je werken in een omgeving die vertrouwer aanvoelt dan sommige andere landen in de subregio. Al deze factoren dragen bij tot een positief imago."

VAN ICT TOT HERNIEUWBARE ENERGIE

Welke sectoren domineren de Senegalese economie?

Ivan Korsak: "Landbouw en de visserijsector zijn veruit de drijvende sectoren in Senegal. Samen met toerisme en de mijnbouwsector vormen ze de belangrijkste bronnen van inkomen voor het land. Tegelijk zijn beide sectoren enorm kwetsbaar door periodieke droogtes, de fluctuerende internationale voedingsprijzen en overbevissing. Daarom richt het land zijn pijlen ook op dynamische sectoren zoals ICT en telecom. De liberalisering van de telecommunicatiesector heeft bijvoorbeeld geleid tot een spectaculaire groei van het gebruik van de mobiele telefoon: van 1,7 miljoen gebruikers in 2005 naar 16,6 miljoen in 2018."

In welke sectoren kunnen Vlaamse ondernemers excelleren?

Ivan Korsak: "De havens en logistiek zijn zonder twijfel dé sectoren waarin de Vlaamse expertise een grote meerwaarde

kan betekenen. Elke dag rijden 1.500 vrachtwagens in en uit Dakar. De hoofdstad kan die zware mobiliteitsstroom niet meer dragen. Naast de 'Port Autonome de Dakar' (PAD), die een strategische positie inneemt, zijn er plannen om ook andere havens te bouwen om zo de autonome haven in Dakar te ontlasten. Het gaat om de haven voor delfstoffen en erts in Bargny – 30 km van Dakar – en de containerhaven in Dayane – op 45 km afstand. Een uitgelezen kans voor Vlaamse bedrijven om dergelijke projecten mee in de steigers te zetten."

DIAMNIADIO: HET PARADE-PAARDJE VAN SENEGAL

Vlak bij Dakar werd de futuristische stad Diamniadio uit de grond gestampt. Vanwaar die keuze voor een volledig nieuwe stad?

Ivan Korsak: "Diamniadio moet onder meer Dakar ontlasten en een antwoord bieden op prangende problemen rond mobiliteit, woonruimte, milieu ... waar de hoofdstad al jaren mee kampt. Dit bouwproject was een absolute prioriteit in het Plan Sénégal Emergent (PSE). Op korte termijn zullen 300.000 inwoners er hun koffers neerzetten, maar uiteindelijk zullen zo'n miljoen inwoners de talrijke groene zones en gloednieuwe infrastructuur met elkaar delen. De stad hoopt zowel nationale als internationale bedrijven aan te trekken en tegen 2025 zo'n 35.000 directe en 105.000 indirecte banen te creëren."

Een stad om in de gaten te houden voor Vlaamse exporteurs?

Ivan Korsak: "Deze nieuwe stad biedt zeker kansen voor Vlaamse ondernemers. Zoals alle economieën in transitie profiteert ook Senegal – zoals nu met de

bouw van Diamniadio – van het leapfrog-fenomeen. Het land kan meteen de stap van geen naar de meest moderne technologieën zetten en zo de minder performante en meer vervuilende tussenstap overslaan. Dat heeft een enorme impact op de ontwikkeling van de regio."

'A L'AISE', MAAR WEES OP TIJD

Welke culturele zakentips kan u meegeven aan Vlaamse exporteurs?

Ivan Korsak: "Al zijn er bepaalde Franse invloeden aanwezig zoals de architectuur en de taal, toch moet je rekening houden met een aantal fijngevoeligheden. Zo heerst de misvatting dat 'op tijd komen' geen rol speelt in Senegal. Maar als je ergens te laat komt, wordt je dat niet in dank afgenomen. Het is een hele uitdaging om in Dakar ergens op tijd te raken, want het verkeer is er totaal onvoorspelbaar. Hou daar rekening mee in je planning. Begroet bij aankomst trouwens altijd eerst de oudste persoon. Ouderen zijn in Senegal een bron van wijsheid die je altijd moet respecteren."

OP TERMIJN WIL
DE NIEUWE STAD
DIAMNIADIO ZOWEL
NATIONALE EN
INTERNATIONALE
BEDRIJVEN
AANTREKKEN.

TESTIMONIAL JD EUROPE **PETER KISTERS** algemeen directeur

'IF IT MOVES, WE CAN SHIP IT.' ONDER DIT CREDO VERSCHEEPT JD EUROPE AL RUIM DERTIG JAAR VOERTUIGEN VAN ANTWERPEN NAAR ALLE UITHOEKEN VAN DE WERELD. VAN GEWONE AUTO'S OVER AMBULANCES TOT VRACHTWAGENS. HET EXPORTBEDRIJF BOUWDE DOOR DE JAREN HEEN EEN UITGEBREID NETWERK UIT IN WEST-AFRIKA, MET SENEGAL ALS BELANGRIJKE UITVALBASIS. ALGEMEEN DIRECTEUR VAN JD EUROPE, **PETER KISTERS**, ZAG SENEGAL DE VOORBIJE JAREN EEN ECONOMISCHE INHAALBEWEGING MAKEN. VOOR WERELDWIJS DOET HIJ ZIJN JARENLANGE ERVARING TER PLAATSE MET PLEZIER UIT DE DOEKEN.

“SENEGALEZEN HECHTEN VEEL BELANG AAN EEN INFORMELE BABBEL VOOR ZE OVERGAAN TOT DE ORDE VAN DE DAG.”

DAKAR: INTERNATIONALE HUB

Met een trafiek van 17 miljoen ton goederen per jaar is de Senegalese hoofdstad Dakar uitgegroeid tot een van de belangrijkste havens langs de West-Afrikaanse kust. "Dakar functioneert voor veel internationale bedrijven als hub naar Noord- en Zuid-Amerika en Zuid-Afrika," legt Peter Kisters uit. "Ook voor ons was Senegal een logische volgende stap in onze expansie. Wekelijks vertrekken vanuit de haven van Antwerpen gemiddeld drie schepen naar Dakar, met een vaartijd van amper 5 à 6 dagen. De havens van Antwerpen en Dakar werken trouwens almaar nauwer samen, wat het voor ondernemers makkelijker maakt."

STRENGERE DOUANEWETGEVING

"De Senegalese overheid heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op de efficiëntie van haar douaneadministratie. Zo voerde ze een elektronische 'Cargo Tracking Note' of 'waiver' in. Elke leverancier moet op voorhand aangeven welke soort goederen hij zal verschepen en wat de waarde is van zijn exportproduct. Voor Senegal is dit een manier om fraude tegen te gaan én een extra inkomstenbron."

4 TIPS VAN PETERS KISTERS OVER ZAKENDOEN IN SENEGAL

- DE OVERGROTE MEERDERHEID VAN DE SENEGALEZEN – ZO'N 90% – IS MOSLIM. HOU DAAR REKENING MEE BIJ HET COMMUNICEREN MET ZAKENPARTNERS EN BIJ HET GEVEN VAN ZAKELIJKE GESCHENKEN. EEN FLES WIJN ALS RELATIEGESCHENK IS DUS AF TE RADEN.
- SENEGALEZEN HECHTEN VEEL BELANG AAN EEN INFORMELE BABBEL VOOR ZE OVERGAAN TOT DE ORDE VAN DE DAG. GA NOOIT METEEN 'TO THE POINT' TIJDENS EEN ZAKELIJK GESPREK, WANT DAN HAKEN ZE AF.
- ZAKENDOEN IN SENEGAL IS EEN PERSOONLIJKE AANGELEGENHEID WAARBIJ VERTROUWEN EEN GROTE ROL SPEELT. EEN BESTELBON OF EEN CONTRACT ONDER HUN NEUS SCHUIVEN ZONDER GOEDE VERTROUWENSRELATIE, LEVERT MEESTAL GEEN SUCCES OP. NEEM DE TIJD OM DAT VERTROUWEN OP TE BOUWEN EN DENK OP LANGE TERMIJN.
- ALS VOORMALIGE FRANSE KOLONIE IS HET FRANS NOG ALTIJD DE OFFICIËLE TAAL IN SENEGAL. HOEWEL DE JONGERE GENERATIE STEEDS VAKER NAAR HET ENGELS NEIGT, BLIJFT HET FRANS DE COURANTE TAAL BIJ HET ZAKENDOEN. ZORG DUS VOOR VISITEKAARTJES IN HET ENGELS EN HET FRANS. BIJ HET AANNEMEN OF GEVEN VAN EEN VISITEKAARTJE WORDT TROUWENS ALTIJD DE RECHTERHAND GEBRUIKT.

VEELBELOVENDE TOEKOMST

Hoe ziet de (economische) toekomst van Senegal eruit?

“Als de overheid op hetzelfde elan verder blijft besturen en blijft investeren in infrastructuur, duurzame energie en digitalisering, dan ziet de toekomst er rooskleurig uit. Senegal kent bovendien een jonge populatie die doorgaans hoger opgeleid is dan de ouders. Die jongeren spreken naast Frans ook Engels en hebben, net zoals hun land, de ambitie om te groeien.”

SECTOREN WAARIN U KAN SCOREN IN SENEGAL

ICT

Naar schatting draagt de ICT-sector 6,5% bij aan het nationale bbp. De sector leverde de staatskas in 2017 CFA 636,3 miljard op. Dat blijkt uit een rapport van het Senegalese ministerie van Economie, Financiën en Planning. Digitalisering vormt een belangrijk deel van de huidige politieke strategie en wordt in alle domeinen aangemoedigd.

INFRASTRUCTUUR

De stevige economische groei van de Senegalese economie wordt grotendeels getrokken door de openbare werken en de bouwsector. Voor de financiering en uitvoering van de infrastructuurwerken baseert de Senegalese overheid zich op haar 'Plan Sénégal Emergent'. Met een grote, overwegend jonge bevolking, die blijft groeien, heeft de bouwsector een groot potentieel omdat de vraag naar woningen almaar stijgt.

OLIE EN GAS

De afgelopen vijf jaar zijn er in territoriale wateren voor de kust van Senegal zo'n acht grote olie- en gasvondsten gedaan. Dat maakt dat het land zich stilaan ontpopt tot een grootschalige olie- en gasproducent.

ENERGIE

Omdat de gas- en olievelden de toenemende behoefte aan energie maar ten dele kunnen dekken – 40% van de Senegalezen is nog niet aangesloten op het elektriciteitsnet – wordt er tegelijkertijd ingezet op duurzame energiebronnen. Zo gaat er een groot budget naar hernieuwbare energieproducten (zonnepanelen en wind) en naar de modernisering van de productie- en distributievoorzieningen.

OP DE AGENDA

PRINSELIJKE MISSIE 'SENEGAL ONDER LEIDING VAN PRINSES ASTRID'

Van zondag **7 juni 2020** tot woensdag **10 juni 2020** organiseert FIT, in samenwerking met AWEX, hub.brussels en het Agentschap voor Buitenlandse Handel een prinselijke missie naar Dakar in Senegal. Een unieke kans om deze boeiende markt te ontdekken.

WAT MAG U VERWACHTEN?

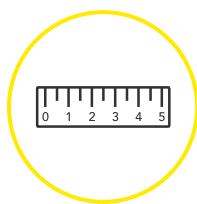
- informatiesessie en netwerkmomenten;
- thematische seminars rond 'Infrastructuur & bouw', 'Logistiek & transport' en 'Water & hernieuwbare energie';
- b2b-afspraken met Senegalese partners;
- bedrijfsbezoeken;
- mogelijke ondertekening van MoU's en contracten.

Meer info: www.flanderstrade.be.

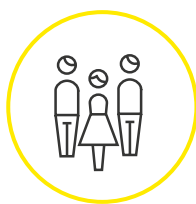

FACTSHEET SENEGAL

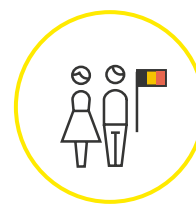
FLANDERSTRADE.BE

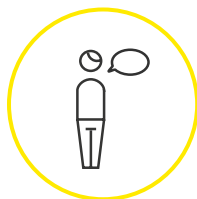
Oppervlakte
196.722 km²

Aantal inwoners
15 miljoen

Aantal Belgen ingeschreven in Dakar
1.100 (2019)

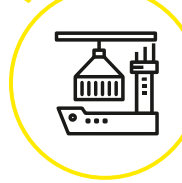

Officiële taal
Frans

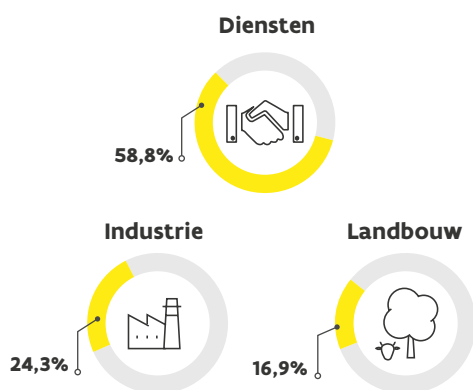
Munteenheid
CFA-frank (XOF)
1 EUR = 648,86 CFA
(10/02/2020)

WEETJE

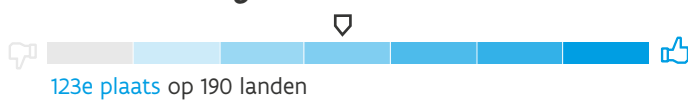

Dakar is een van de hoofdhavens langs de West-Afrikaanse kust.

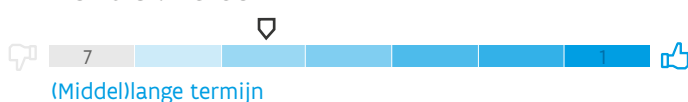
Aandeel economische sectoren in bbp

Ease of doing business index

Politiek risico

Commercieel risico (van C tot A)

Top 5 Vlaamse exportproducten naar Senegal € 615,78 miljoen (2018)

63,8% Minerale brandstoffen en aardolieproducten

12,7% Wegtransportmateriaal

6,3% Machines en mechanica

2,1% Koekjes en gebak

1,7% Farmaceutica

Top 5 Vlaamse importproducten uit Senegal € 74,56 miljoen (2018)

56,4% Minerale brandstoffen en aardgasproducten

19,6% Vis, schaal en weekdieren

8,3% Fruit

3,5% Bouwmaterialen en toeslagstoffen, bouwglas

3,3% Ertsen

HALLO

LEEUEW VAN DE EXPORT 2020!

VOLGENDE MAAND OPENT ONS JAARLIJKSE JACHTSEIZOEN. DAN GAAN WE WEER OP ZOEK NAAR DE NIEUWE LEEUWEN VAN DE EXPORT. NIET OM HEN OP TE JAGEN, INTEGENDEEL, MAAR OM DEZE VLAAMSE EXPORTKAMPIOENEN SERIEUS IN DE BLOEMETJES TE ZETTEN.

ZO ZIET DE IDEALE KANDIDAAT-LEEUEW ERUIT

Alleen bedrijven met een (hoofd)zetel in Vlaanderen, die van daaruit exporteren en zo bijdragen tot de Vlaamse welvaart, mogen meedingen. Serieuze kanshebbers hebben in 2019 uitzonderlijk mooie exportresultaten geboekt, en niet als lucky shot. Helemaal wild wordt de jury als ze een significante groei van de export, het export-aandeel in de omzet en van de tewerkstelling ziet.

Als echte exportambassadeurs van FIT moeten de kandidaat-Leeuwen zo wereldwijd mogelijk exporteren. Alle eieren in pakweg buurland Nederland leggen, is prima, maar onvoldoende voor een Leeuwentitel. Ook spreekt het voor zich dat hun export-activiteiten duurzaam verlopen, we willen immers dat onze Leeuwen ook op dat vlak een rolmodel zijn. Tot slot hebben bedrijven met een innovatieve aanpak – in R&D, marketing, productie, sales, CSR enz. – een voetje voor.

CHECK, CHECK EN CHECK!

Kan uw bedrijf alle vakjes afvinken? Hou dan zeker onze volgende Wereldwijs in de gaten. Dan vermelden we alle data en deadlines: voor uw deelname, wedstrijd-dossier, promotiemateriaal, juryrondes en tot slot de plechtige prijsuitreiking.

Een datum willen we al meegeven. De wedstrijd begint op 1 april en da's geen grap!

MEER INFO VERSCHIJNT
DE KOMENDE WEKEN OP
WWW.LEEUWVANDEEXPORT.BE.

HOU DEZE WEBSITE DUS
ZEKER IN DE GATEN!

SAVE THE DATE > 1 APRIL

WELKOM

OP DE EXPORTBEURS!

GOEDE TRADITIES MOETEN WE IN ERE HOUDEN. ZEKER ALS ZE ZOVEEL POSITIEVE RESULTATEN OPLEVEREN. DAAROM ORGANISEERT FIT OPNIEUW ZIJN TWEEJAARLIJKSE EXPORTBEURS, DIT JAAR ZELFS GROTER DAN OOIT.

Op 23, 24 en 25 juni is Paleis 1 in Brussel Expo de place to be voor iedereen die met export bezig is: Vlaamse exporteurs, het voltallige netwerk van FIT, sectorfederaties, middenveldorganisaties, banken, kredietverzekeraars, logistieke spelers, noem maar op.

EN U, BENT OOK U VAN DE PARTIJ?

Al onze vertegenwoordigers in het buitenland houden spreekuur op de Exportbeurs. Logisch dat we in 2020 geen aparte Contactdagen meer organiseren, u kan immers hier terecht met al uw exportvragen. Reken maar uit hoeveel tijd u zo bespaart. Bovendien kan u er volop deelnemen aan workshops en seminars, waardoor u uw exportkennis weer helemaal op peil brengt. Tot slot wensen ook de vele standhouders niets liever dan u te helpen met uw vragen.

**SAVE
THE DATE
23-24-25
JUNI**

HET SPREEKT VOOR ZICH DAT WE ALLE AFSPRAKEN EN DEELNAMES AAN WORKSHOPS EN SEMINARIES SCHERP MOETEN INPLANNEN. DAAROM HANTEREN WE HET EERLIJKE 'FIRST COME, FIRST SERVED'-PRINCIPE.

WEES ER SNEL BIJ EN SCHRIJF U VANAF 16 MAART IN OP WWW.EXPORTBEURS.BE. TOT DAN!

MARKTINFO

GEREGELD BUNDELEN ONZE VLAAMSE ECONOMISCHE VERTEGENWOORDIGERS (VLEV'S) DE LOKALE ZAKEN-OPPORTUNITEITEN IN OVERZICHTELIJKE MARKTSTUDIES.

U KAN ZE ALLEMAAL GRATIS LEZEN EN DOWNLOADEN OP WWW.FLANDERSTRADE.BE, ONDER DE RUBRIEK 'LANDEN' OF 'SECTOREN'. DAAR VINDT U OOK DE HANDELSVOORSTELLEN UIT DE VERSCHILLENDE EXPORTBESTEMMINGEN DIE ONS DAGELIJKS BEREIKEN.

HEALTH TECHNOLOGY INDUSTRY IN AUSTRALIA (2019)

FIT Melbourne maakte een overzicht van het gezondheidsstelsel en de aan gezondheid gerelateerde technologieën in Australië. De studie schetst de belangrijkste factoren en beoordeelt de zakelijke kansen voor Vlaamse bedrijven als ze de Australische markt benaderen. U krijgt daarnaast nog een overzicht van de belangrijke spelers in de sector en meer info over financiering en belastingen. Ook ontdekt u de stand van zaken rond biotech, medische apparatuur, digitale gezondheidszorg, commercialisatie, intellectuele eigendom, patenten en wetgeving ter zake.

DE EGYPTISCHE STAALINDUSTRIE

De Egyptische staalsector is de op één na grootste markt voor staal in de MENA-regio (Midden-Oosten & Noord-Afrika) wat productie betreft en de derde grootste qua verbruik. In deze beknopte sectorfiche vindt u een overzicht van de belangrijkste spelers op de Egyptische markt. Zij zijn potentiële partners voor Vlaamse bedrijven die geïnteresseerd zijn in de Egyptische staalmarkt.

INDUSTRIE 4.0 IN DE SPAANSE AUTOMOBIELSECTOR

Het niveau van Industrie 4.0 in de Spaanse auto-industrie ligt dicht bij het niveau van Duitsland. Deze sector ontwikkelt zich in sneltempo. Zowel Spaanse als buitenlandse bedrijven met fabrieken in Spanje zoals Mercedes en Ford, implementeren Industrie 4.0 in hun fabrieken. Bovendien hebben ze ook de 'drive' om innovatief te zijn in de ontwikkeling van eigen software en toegevoegde waarde te bieden aan de consumenten. Nationale en regionale overheden en clusters promoten het concept en ondersteunen Spaanse bedrijven bij de uitrol van Industrie 4.0. Ontdek er alles over in deze marktstudie.

AGRICULTURE IN MYANMAR

Onze collega's in Yangon maakten een interessante studie over de landbouwsector in Myanmar. Hierin vindt u meer informatie over de huidige situatie en de opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven.

UPDATE BEER MARKET IN/AROUND SHANGHAI

Deze studie geeft uitgebreide informatie over de bierconsumptie in China, het belang van de onlinemarkt, de ontwikkeling van ambachtelijke bierbrouwerijen, de uitbreiding van de vrijhandelszone in zes nieuwe provincies, praktische informatie enzovoort.

VEGETABLES, A GROWING SECTOR IN RUSSIA

Rusland is sterk afhankelijk van de invoer van landbouwproducten, waaronder verschillende citrus- en steenvruchten, bananen, rundvlees, zuivelproducten en vis. Toen Rusland het voedselembargo voor een breed scala aan voedingsproducten invoerde in augustus 2014 daalde het aandeel geïmporteerde broeikasgroenten aanzienlijk. In 2013 importeerde Rusland nog 1.225.000 ton broeikasgroenten, in 2015 was dit teruggefallen naar 928.000 ton. Gelukkig keerde het tij. Begin 2020 werd de federale wet nr. 280-FZ 'Biologische producten' van kracht. Die regelt voor het eerst de productie, opslag, etikettering, marketing en het vervoer van biologische producten.

FOOD PROCESSING AND RETAIL IN ROMANIA

Roemenië is een van de grootste en meest dichtbevolkte landen in de EU. In de voorbije jaren groeide de Roemeense economie erg snel door de stijgende particuliere consumptie. Die werd gestimuleerd door belastingverlagingen en loonsverhogingen. Dat vertaalde zich in een hogere consumentenvraag, zodat de voedselverkoop een opmerkelijke groei kende. De voedingsindustrie en de detailhandel in Roemenië hebben een enorm groeipotentieel. In deze studie ontdekt u er alles over.

DE MARKT VAN BIO-PRODUCTEN IN POLEN

Ondanks de goede perspectieven blijft de sector van biologische producten een uitdagende sector in Polen. Dat komt onder meer door de hoge prijzen, de slechte toegankelijkheid voor de consument, de ingewikkelde wetgeving en dure procedures voor de bio-boerderijen. Nochtans heeft Polen een grote biologische landbouwoppervlakte en een sterke groeicapaciteit. Deze studie schetst een helder beeld.

Download
alle marktstudies op
www.flanderstrade.be

SAMENWERKEN MET IEMAND – EEN MEDEWERKER, LEVERANCIER, PARTNER, KLANT ENZ. – DIE ER ANDERE WAARDEN OP NAHOUDT, IS GEEN PRETJE. MEER ZELFS, U VERHOOGT AANZIENLIJK HET RISICO OP IMAGOSCHADE EN ERGER. ZEKER ALS U INTERNATIONAAL ONDERNEEMT, GLIPPEN MISMATCHES AL EENS DOOR DE MAZEN VAN HET NET. EN DAN IS BIJSTUREN MOEILIJK. OMDAT VOORKOMEN BETER DAN GENEZEN IS, GEVEN WE ENKELE TIPS OM UW KERNWAARDEN HELDER TE BEPALEN EN CONSEQUENT TOE TE PASSEN, WAAR OOK TER WERELD.

HOE EXPORTEER IK OOK MIJN BEDRIJFSCULTUUR MEE?

DOOR UW KERNWAARDEN TE GIETEN
IN EEN DEONTOLOGISCHE CODE, DIE
U DAN GEBRUIKT ALS TOETSSTEEN

STAP 1

VRAAG HET AAN UW MEDEWERKERS

U hoeft de kernwaarden van uw onderneming niet uit te vinden of op te leggen aan uw medewerkers. Onuitgesproken zijn ze al aanwezig. Idealiter begint u dan ook met een bevraging van uw personeel. Deze vragen legt u voor tijdens een uitgebreidere brainstorm of via een poll:

- Aan welke waarden toetst u zelf uw bevindingen af?
- Welke waarden hanteren uw collega's?
- Welke waarden komen vandaag te weinig aan bod?

STAP 2

FORMULEER UW KERNWAARDEN

Cluster de resultaten uit de bevraging. Zo kunnen verschillende medewerkers omschrijven hoe ze altijd de klant verderhelpen, ook al gaat dat gepaard met extra uren werk of een omgooide planning. Beide uitingen drukken de kernwaarde 'flexibiliteit' uit.

STAP 3

GEEF UW KERNWAARDEN EEN HOOFDROL

Zodra uw kernwaarden vaststaan, moeten ze overal bekend worden op de werkvloer. Hang ze uit in uw kantoren, gebruik ze als pijlers van uw interne nieuwsbrief, organiseer er een teambuilding rond ... Doordat u er veelvuldig over communiceert, zorgt u ervoor dat ze op termijn door iedereen binnen uw onderneming worden gedragen. Ook voor toekomstige medewerkers vormen ze een houvast. Neem ze daarom op in uw vacatures en pols ernaar tijdens sollicitatiegesprekken. Zo werft u nieuwkomers aan die uw waarden aanhangen en bijgevolg passen binnen de heersende cultuur. Ook bij de keuze van leveranciers en partners – zelfs soms klanten – fungeren uw kernwaarden als selectiecriteria.

TIP

STEL EEN DEONTOLOGISCHE CODE OP

- DAARIN LICHT U UW KERNWAARDEN TOE EN KOPPELT U ER GEDRAGSREGELS AAN. ZO SCHEPT U KLAARHEID IN WAT U VERSTAAT ONDER GEWENST GEDRAG. DE CODE VERHOOGT BOVENDIEN DE BETROKKENHEID BIJ UW ORGANISATIE EN STIMULEERT LOYALITEIT VAN IEDEREEN DIE DE CODE MEE ONDERSCHRIJFT. TOT SLOT BIEDT ZE HULP BIJ DILEMMA'S EN IS ZE EEN INSTRUMENT WAARMEE U UW WERKNEMERS EN ANDERE STAKEHOLDERS WIJST OP HUN VERANTWOORDELIJKHEDEN.

NOG VRAGEN ROND SUCCESVOL EXPORTEREN?

Download onze gids '101 veelgestelde vragen over internationaal ondernemen' via www.flandersinvestmentandtrade.be/nl/publicaties.

INTELLECTUELE EIGENDOM NA DE BREXIT: WAT VERANDERT ER (NIET)?

OP 31 JANUARI 2020 WAS HET ZOVER: HET VK STAPTE UIT DE EU. EEN DAG LATER GING DE VEELBESPROKEN TRANSITIEPERIODE IN. DAARDOOR BLIJFT HET VK TOT 31 DECEMBER 2020 TOT DE EUROPESE INTERNE MARKT EN DOUANE-UNIE BEHOREN. DE VOLGENDE MAANDEN ZULLEN BEIDE PARTIJEN VOORAL GEBRUIKEN OM EEN ALLESOMVATTENDE HANDELS-OVEREENKOMST UIT TE WERKEN. HET DOEL? INVOERTARIEVEN VERMIJDEN EN NIET-TARIFAIRE BARRIÈRES BEPERKEN VANAF 1 JANUARI 2021. MAAR HOE ZIT HET MET UW INTELLECTUELE EIGENDOM (IE) OP BRITSE BODEM GEDURENDE DIT SCHEIDINGSPROCES? ENTERPRISE EUROPE NETWORK ZET PER IE-RECHT DE KERNPUNTEN OP EEN RIJ.

UNIEMERKEN EN GEREGISTREERDE GEMEENSCHAPSMODELLEN

Voorlopig blijft alles bij het oude. Het Britse Intellectual Property Office (IPO) zal bovendien alle uniemerken en gemeenschapsmodellen die vóór 1 januari 2021 in de EU werden geregistreerd, gratis omzetten in gelijkwaardige, nationale rechten. Concreet gaat het over bijna 1,4 miljoen merken en 700.000 modellen. De 'vertaalde' IE-rechten zullen dezelfde bescherming bieden in het VK en behouden de oorspronkelijke registratiedatum. U hoeft hiervoor niets te doen. Goed om te weten: ook voor collectieve en certificeringsmerken zal er een Brits equivalent zijn.

WAT ALS MIJN AANVRAAG OP 1 JANUARI 2021 NOG LOOPT?

In dat geval krijgt u 9 maanden tijd om een nieuwe aanvraag in te dienen bij het Britse IPO, mét behoud van de anciënniteit van uw Unie-aanvraag. U betaalt dan opnieuw registratiekosten. Doet u dit niet, dan dreigt u alle bescherming in het VK te verliezen.

HOE VERLENG IK MIJN BESCHERMING NA DE BREXIT?

Vanaf 1 januari 2021 kan u enkel nog verlengen door de nationale procedure te volgen in het VK – en dus niet meer via het European Union Intellectual Property Office (EUIPO). De geldigheidsduur van uw model blijft 5 jaar bedragen, te verlengen tot maximum 25 jaar. Ook voor merken zijn er op dit vlak geen wijzigingen.

MOET IK MIJN EU-RECHTEN LATEN GELIJKSCHAKELEN IN HET VK?

Neen. U kan er ook voor kiezen om deze optie te weigeren. Dat doet u door ná 1 januari 2021 het standaardformulier in te vullen op de website van de Britse overheid.

Advies voor uw onderneming binnen handbereik

NIET-GEREGISTREERDE GEMEENSCHAPSMODELLEN

Dit type IE-recht ontstaat automatisch wanneer u uw model voor het eerst publiek beschikbaar stelt. Het is 3 jaar geldig en dat blijft zo: na 1 januari 2021 loopt de huidige geldigheidsperiode door in het VK. Vanaf dat moment introduceert de Britse overheid Supplementary Unregistered Designs (SUD's). Dat kan uw IE-strategie enigszins beïnvloeden. Ze zullen immers ontstaan door een eerste gebruik in het VK, maar geen bescherming bieden in de EU. Omgekeerd zal een initiële beschikbaarstelling in de EU niet tot een SUD leiden, maar schaadt het wel de nieuwheid van uw model. Het gevolg: uw kansen om u nog succesvol te beroepen op de bescherming van een SUD slinken aanzienlijk.

OCTROOIEN

Tijdens de transitieperiode, maar ook erna, blijft het VK lid van het European Patent Office (EPO), dat alle Europese octrooien beheert. Belangrijk om te weten is dat het EPO in principe niets te maken heeft met de EU. De brexit heeft hier met andere woorden geen invloed op, waardoor het huidige systeem ook volgend jaar zal gelden. Bovendien blijft het VK lid van het Verdrag van Parijs. Daardoor zal u nog altijd prioriteit op basis van een eerdere octrooiaanvraag in een ander land kunnen claimen.

WAT MOETEN UW BRITSE LICENTIEHOUDERS DOEN?

Als u in uw licentieovereenkomsten de EU als gebied vermeldt, bestaat de kans dat u dit moet veranderen naar 'de EU en het VK'. Het VK behoort immers niet meer tot de EU. Raadpleeg een octrooigemachtigde voor gepersonaliseerd advies.

AUTEURSRECHT

Net als ons land ondertekende het VK verschillende internationale verdragen rond auteursrecht. Die staan los van het EU-lidmaatschap, waardoor de impact van de brexit miniem blijft. Ook de specifieke EU-auteursrechtwetten zou de Britse regering tijdens de transitieperiode overnemen in de nationale wetgeving. Nieuw is wel dat het VK zich na de brexit niet langer aan de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie moet houden. Dat kan leiden tot verschillende interpretaties van het auteursrecht.

IS EEN NO-DEALSCENARIO DAN VOLLEDIG UITGESLOTEN?

Nee. Momenteel is afgesproken dat de transitieperiode tot eind 2020 loopt. De Britse premier Boris Johnson maakt zich sterk dat een verlenging uitgesloten is. Of dat realistisch is, moet nog blijken. Zo hadden de EU en Canada voor een soortgelijk akkoord (CETA) 7 jaar nodig. Simpel gezegd: als er vóór 31 december geen akkoord is, en de Britten of EU-onderhandelars weigeren een verlenging, dan vallen we terug op regels van de Wereldhandelsorganisatie. Dat komt in de praktijk alsnog neer op een no-dealbrexit, met alle gevolgen van dien.

HEEFT U VRAGEN OVER UW INTELLECTUELE EIGENDOM IN HET VK?

Neem contact op met Annemie Hautekiet van Enterprise Europe Network Vlaanderen via 09 267 40 22 of annemie.hautekiet@vlaio.be.

ANDERE ONDUIDELIJKHEDEN OVER WAT DE BREXIT VOOR UW ONDERNEMING BETEKENT?

Op de website www.brexitready.be vindt u een antwoord op heel wat vragen. Niet gevonden wat u zocht? Eén adres: brexit@fitagency.be.

TIP

- > DE ORGANISATIES DIE ENTERPRISE EUROPE NETWORK VERTEGENWOORDIGEN IN HET VK, BLIJVEN DAT DOEN TOT EIND 2021.

SEMINARIE

1 ZAKENDOEN IN DUITSLAND MET FOCUS OP MEUBEL/DESIGN

23 april 2020

Brussel

INSCHRIJVEN? Tot en met 17 april 2020 op

www.flanderstrade.be

CONTACT? Anke Vanderstappen op +32 2 504 88 24 of
anke.vanderstappen@fitagency.be

GROEPSZAKENREIZEN

2 BRAZILIË

31 mei tot en met 5 juni

INSCHRIJVEN? Op www.flanderstrade.be

CONTACT? Ewa Bulthez op +32 2 504 87 70 of
ewa.bulthez@fitagency.be

3 AZERBEIDZJAN & GEORGIË

1 tot en met 5 juni

INSCHRIJVEN? Tot en met 27 maart 2020 op

www.flanderstrade.be

CONTACT? Karine De Vleeschouwer
op +32 2 504 87 26 of
karine.devleeschouwer@fitagency.be

2

STEL ZE AAN ONZE PROVINCIALE KANTOREN!

Antwerpen > 03 376 12 10

antwerpen@fitagency.be

Limburg > 011 29 20 80

limburg@fitagency.be

Oost-Vlaanderen > 09 276 19 30

oostvlaanderen@fitagency.be

Vlaams-Brabant > 016 66 56 00

vlaamsbrabant@fitagency.be

West-Vlaanderen > 050 24 74 10

westvlaanderen@fitagency.be

**VRAGEN OVER
INTERNATIONAAL
ONDERNEMEN?**

UITGELICHT

GROEPSZAKENREIS

Litouwen & Estland 4 Explorers

5 tot 7 oktober 2020

FIT en UNIZO organiseren samen een begeleidingstraject naar Tallinn (Litouwen) en Vilnius (Estland). Een interessant weetje als voorsmaakje: als er één land is dat digitalisering een warm hart toedraagt, is het Estland wel. Sinds 2015 profiteren ook bedrijven van die liefde voor digitaal. Ondernemers van over de hele wereld kunnen zich registreren als e-burger van Estland en er in amper een paar kliks een bedrijf oprichten.

HOE U ALS ONDERNEMER PROFITEERT VAN HET E-BURGERSCHAP

Met een e-ID-kaart – 100 euro – kan iedereen ter wereld een bedrijf in Estland oprichten en beheren. Daarmee krijgt de e-resident dan toegang tot de Estse overheidsdiensten. Een daarvan is een digitale handtekening die geldig is in de EU maar ook in andere landen, zoals de VS.

EEN E-BURGER IS GEEN VOLWAARDIGE BURGER EN KRIJGT GEEN VERBLIJFSVERGUNNING.

Waarom het de moeite loont om e-burger te worden:

- minimale administratie (alles verloopt digitaal);
- geen fysiek pand nodig om een bedrijf op te richten;
- Estland heft maar 20% vennootschapsbelasting;
- geen belasting op winst die u opnieuw investeert.

Vierstappenplan om e-burger te worden

1. Surf naar de www.e-resident.gov.ee;
2. Kies in type 'aanmelding', waarna uw persoonlijke gegevens, contactgegevens en identificatiedocument worden opgevraagd;
3. Geef de reden waarom u zich aanmeldt;
4. Na twee à drie weken krijgt u een bevestigingsmail. Bij de Estse ambassade in Brussel haalt u dan uw ID-kaart op.

Meer info: www.flanderstrade.be

INSCHRIJVEN?

www.flanderstrade.be

Vlaanderen

is internationaal
ondernemen

INTERNATIONALE PLANNEN VOOR UW ONDERNEMING ?

Bestel dan het boekje
**'101 veelgestelde vragen
over internationaal ondernemen'**.
De inhoud is to-the-point en handig
voor elk bedrijf dat zich vragen stelt
over exporteren en ondernemen
in het buitenland.

U kan het gratis bestellen op
www.flanderstrade.be

**101 VEELGESTELDE VRAGEN
OVER INTERNATIONAAL ONDERNEMEN**
Leidraad voor Internationaal Ondernemen
Flanders Investment & Trade

> DE BESTSELLER
TO SELL BETTER
IN HET BUITENLAND